

Valdymo įmonių ir investicinių kintamojo kapitalo bendrovių, kurių turto valdymas neperduotas valdymo įmonėms, informacijos rengimo ir pateikimo taisyklių 4 priedas

PENSIJŲ FONDO METINĖS ATASKAITOS TURINYS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas **Pensija 3** (toliau – pensijų fondas) veikia pagal 2003 m. rugpjūčio 28 d. Vertybinių popierių komisijos patvirtintas pensijų fondo taisykles, kurioms suteiktas registravimo numeris Nr.PF-V03-K002-008(001).

2. Valdymo įmonės duomenys:

2.1. UAB Hansa Investicijų valdymas, 124815377;

2.2. Savanorių pr. 19, Vilnius;

2.3. tel.: (8-5) 268-44-66, faks.: (8-5) 268-48-19, aurimas.mazdzierius@hansa.lt, <http://www.hansa.lt>

2.4. valdymo įmonės veiklos licencijos Nr.VĮK-002;

2.5. pensijų fondo valdytoja – UAB Hansa Investicijų valdymas fondų valdytoja Daiva Račkauskienė.

3. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją:

3.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas:

- valdybos pirmininkas ir valdymo įmonės direktorius Aurimas Maždzierius, tel. 2684466, faks.2684819, aurimas.mazdzierius@hansa.lt;

- valdybos narė ir valdymo įmonės vyriausioji finansininkė Aurelija Žeknienė, tel. 2684467, faks. 2684819, aurelija.zekniene@hansa.lt;

- valdymo įmonės investicijų vadybininkas – Ainis Baradokas, tel.2684496, faks.2684819, ainis.baradokas@hansa.lt

- valdymo įmonės apskaitininkas – Tomas Kivaras, tel.2684464, faks.2684819, tomas.kivaras@hansa.lt

3.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodomi konsultantų vardai, pavardės, telefonų ir faksų numeriai, el.pašto adresai (jeigu konsultantas yra juridinis asmuo, nurodomas jo pavadinimas, telefonų ir faksų numeriai el.pašto adresas bei konsultanto atstovo (-ų) vardas, pavardė); pažymima, kokias konkrečias dalis rengė konsultantai arba kokios dalys parengtos jiems padedant bei nurodomos konsultantų atsakomybės ribos - .

4. AB bankas “Hansabankas”, įmonės kodas 112029657, Savanorių pr. 19, 03502 Vilnius, tel. 2684514,faks. 2684869.

5. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita - 2004 metai .

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIAUS IR VERTĖS POKYČIAI

6. Nurodyti grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičiaus ir vertės pokyčius:

	Ataskaitinio laikotarpio pradžioje (2003-12-31)	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2004-12-31)	Prieš metus (data)	Prieš dvejus metus (data)
GAV	-	14,707,920	-	-
Apskaitos vieneto vertė (Lt)	-	1.0770	-	-
Apskaitos vienetų skaičius	-	13,656,380.395	-	-

7. Nurodyti per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičių bei bendras konvertavimo sumas:

	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė (Lt)
Vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	13,658,731.191	14,098,075
Vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	2,350.796	2,326

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

8. Atskaitymai iš pensijų turto (pildoma atitinkama lentelė atsižvelgiant į fondo tipą):

Atskaitymai iš pensijų turto valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondo pensijų turto (jei per ataskaitinį laikotarpį keitėsi mokesčio dydis, atskirai pateikti sumas pagal kiekvieną dydį); jei yra skaičiuojamas sąlyginis tikėtinas bendrasis išlaidų koeficientas, pateikiama papildoma informacija, nurodyta taisyklių 35.6 punkte:

Atskaitymai	Taisyklėse numatyti maksimalūs dydžiai	Faktiškai taikomi atskaitymų dydžiai	Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuota atskaitymų suma	Per ataskaitinį laikotarpį padarytų atskaitymų suma
Nuo įmokų	3%	3%	435,531	435,531
Nuo turto vertės	1%	1%	42,261	15,483
Keitimo mokesčiai:				
<i>Fondo keitimas toje pačioje bendrovėje daugiau kaip kartą per metus</i>	0.2%	-	0	0
<i>Pensijų kaupimo bendrovės keitimas kartą per metus</i>	0.2%	-	0	0
<i>Pensijų kaupimo bendrovės keitimas</i>	0.2%	-	0	0

<i>daugiau kaip kartą per metus</i>				
Iš viso:			477,792	451,014
BIK (bendrasis išlaidų koeficientas):			6.1%	
PAR (portfelio apyvartumo rodiklis):	317			

Atskaitymai iš papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo turto (jei per ataskaitinį laikotarpį keitėsi mokesčio dydis, pateikti atskirai sumas pagal kiekvieną dydį):

Atskaitymai	Mokesčio dydis	Mokesčio suma (Lt)	% nuo GAV
Valdymo mokestis:			
<i>Nekintantis mokestis</i>			
<i>Sėkmės mokestis</i>			
Depozitoriumo mokestis			
Sandorių sudarymo išlaidos			
Audito išlaidos			
Kitos veiklos išlaidos (nurodyti išlaidų rūšis)			
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma			
BIK % nuo GAV *			
Visų išlaidų suma			
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**			

*Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynųjų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investicijų grąžą investuotojui. Pažymėtina, kad skaičiuojant BIK į sandorių sudarymo išlaidas neatsižvelgiama.

**Portfelio apyvartumo rodiklis – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

9. Mokesčiai tarpininkams (nurodyti konkrečius tarpininkus ir jiems sumokėtas mokesčių sumas, suteiktas paslaugas). Pažymėti, kurie tarpininkai susiję su fondo valdymo įmone.

Mokesčių tarpininkams šis fondas nemoka.

10. Informacija apie visus egzistuojančius susitarimus dėl mokesčių pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.) -.

11. Pateikti konkretų iliustruojantį pavyzdį apie mokesčių įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai (teikiamas tik metų ataskaitoje).

Pavyzdinė dalyvio sąskaita (per 2004 metus):

Įmokėta lėšų	300.00 Lt
Įmokos mokestis (3% nuo įmokėtų lėšų)	9.00 Lt
Valdymo mokestis (1% nuo turto)	0.82 Lt
Sukaupta suma (2004-12-31)	295.22 Lt

Skaičiavimas atliktas remiantis tokiomis prielaidomis: 1) įmoka į pensijų fondą atliekama kiekvieną ketvirtį ir yra lygi 100 Lt (pirma įmoka 2004-06-15); 2) metinė investavimo grąža 6 proc. ir yra tolygi.

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICIJŲ PORTFELĮ

12. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicijų portfelio sudėtis:

Emitemo pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis (vnt.)	Bendra nominali vertė	Bendra įsigijimo vertė	Įsigijimo vertė tenkanti vienetai	Bendra rinkos vertė	Rinka, pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	Balsų dalis emitente (%)	Dalis GA (%)
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą										
HANSAPANK	Estija	EE000001063	2426	83,764.93	64,451.51	26.57	80,498.10	www.hex.ee	0%	1%
EESTI TELEKOM	Estija	EE3100007220	3447	119,018.02	82,447.74	23.92	85,692.97	www.hex.ee	0%	1%
MOL	Vengrija	HU0000068952	481	6,762.86	61,439.65	127.73	85,955.95	www.bet.hu	0%	1%
KGHM Polska Miedz	Lenkija	PLKGM0000017	2692	22,813.08	63,432.05	23.56	71,404.96	www.gpw.com.pl	0%	0%
PKN ORLEN	Lenkija	PLPKN0000018	2581	2,734.05	63,692.44	24.68	82,677.77	www.gpw.com.pl	0%	1%
TELEK. POLSKA	Lenkija	PLTLKPL00017	5967	15,170.02	69,754.26	11.69	100,122.15	www.gpw.com.pl	0%	1%
KOMERCNI BANKA	Čekija	CZ0008019106	217	12,277.86	69,540.92	320.47	80,346.32	www.pse.cz	0%	1%
OTP Bank	Vengrija	HU0000061726	1170	1,645.02	69,377.17	59.30	91,134.11	www.bet.hu	0%	1%
GEDEON RICHTER	Vengrija	HU0000067624	215	3,022.90	65,204.26	303.28	67,561.82	www.bet.hu	0%	0%
FHB Bank	Vengrija	HU0000067707	522	7,339.32	66,772.15	127.92	94,677.23	www.bet.hu	0%	1%
CESKY TELECOM	Čekija	CZ0009093209	1838	20,798.81	66,506.94	36.18	76,789.20	www.pse.cz	0%	1%
MERCATOR	Slovėnija	SI0031100082	112	16,129.12	64,053.82	571.91	64,677.77	www.ljse.si	0%	0%
SNAIGĖ	Lietuva	LT0000109274	4732	4,732.00	86,305.47	18.24	83,756.40	www.nse.lt	0%	1%
NORMA AS	Estija	EE3100001850	5807	200,504.10	126,245.00	21.74	131,330.18	www.hex.ee	0%	1%
SAF Tehnika	Latvija	LV0000101129	1635	8,097.66	125,626.38	76.84	125,108.92	www.rfb.lv	0%	1%
LIETUVOS TELEKOMAS	Lietuva	LT0000123911	77622	77,622.00	153,468.55	1.98	166,887.30	www.nse.lt	0%	1%
OLVI Plc A	Suomija	FI0009900401	2786	19,239.00	124,172.88	44.57	126,688.83	www.hex.com	0%	1%
BANK PEKAO	Lenkija	PLPEKAO00016	620	525.41	69,700.34	112.42	72,506.97	www.gpw.com.pl	0%	0%
Iš viso:							1,687,816.93			11%
Nuosavybės vertybiniai popieriai, įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą										
RYTU SK. TINKLAI	Lietuva	LT0000126385	16304	16,304.00	27,626.76	1.69	44,020.80	www.nse.lt	0%	0%
Iš viso:							44,020.80			0%
Nuosavybės vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose										
PLIVA	Kroatija	US72917Q2021	2026	513,489.70	87,378.11	43.13	64,186.21	www.londonstockexchange.com	0%	0%
Iš viso:							64,186.21			0%
Išleidžiami nauji nuosavybės vertybiniai popieriai										
Iš viso:							0.00			0%
Iš viso nuosavybės vertybinių popierių:							1,796,023.94			12%
Skolos vertybiniai popieriai, įtraukti į Oficialųjį prekybos sąrašą										
Iš viso:							0.00			0%
Skolos vertybiniai popieriai, įtraukti į Einamąjį prekybos sąrašą										
LR Vyriausybė	Lietuva	LT0000601726	873	87,300.00	85,271.41	97.68	86,123.59	0.000%	2005-07-28	1%
LR Vyriausybė	Lietuva	LT0000603177	530	53,000.00	55,181.21	104.12	54,553.91	3.500%	2006-08-31	0%
LR Vyriausybė	Lietuva	LT0000605099	1366	136,600.00	136,746.36	100.11	143,744.73	3.900%	2009-07-16	1%
LR Vyriausybė	Lietuva	LT0000610040	768	76,800.00	84,820.20	110.44	90,888.35	5.600%	2013-01-24	1%
Iš viso:							375,310.57			3%
Skolos vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama kitose reguliuojamose rinkose										
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	XS0176094836	78	269,318.40	269,173.56	3,450.94	269,855.09	2.244%	2006-09-18	2%
Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	DE0003536801	78	269,318.40	272,185.85	3,489.56	271,488.05	2.574%	2005-11-10	2%
Prancūzijos Vyriausybė	Prancūzija	FR0106841887	64000	220,979.20	220,363.60	3.44	229,463.29	3.500%	2009-07-12	2%
Italijos Vyriausybė	Italija	IT0000367687	85	293,488.00	328,521.90	3,864.96	333,398.61	8.750%	2006-07-01	2%
Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	DE0001141455	21000000	725,088.00	729,592.63	0.03	748,704.79	3.600%	2009-10-09	5%
Graikijos Vyriausybė	Graikija	GR0124024580	91	314,204.80	324,288.43	3,563.61	344,989.78	4.500%	2014-05-20	2%
Latvijos Vyriausybė	Latvija	XS0138888689	93	179,545.60	356,049.08	3,828.48	349,376.74	5.375%	2008-11-27	2%
Belgijos Vyriausybė	Belgija	BE0000297060	7200000	248,601.60	270,327.27	0.04	261,325.75	4.750%	2006-09-28	2%
TPSA Eurofinance	Olandija	XS0108724138	52	179,545.60	199,653.57	3,839.49	203,008.28	6.500%	2007-03-13	1%
Zagrebacka Bank	Kroatija	XS0196346042	97	200,262.40	344,507.09	3,551.62	348,915.95	4.250%	2009-07-13	2%
Pan European Credit	Liuksemburgas	XS0203812994	11	379,808.00	380,118.27	34,556.21	384,799.70	3.268%	2009-10-28	3%
Eesti Energia	Estija	XS0151428801	80	276,224.00	310,079.81	3,876.00	311,208.14	6.000%	2009-07-24	2%
Ispanijos Vyriausybė	Ispanija	ES0000012783	61	210,620.80	246,488.90	4,040.80	249,513.08	5.500%	2017-07-30	2%
Prancūzijos Vyriausybė	Prancūzija	FR0106538574	215000	742,352.00	740,901.44	3.45	741,522.41	0.000%	2005-01-20	5%
Prancūzijos Vyriausybė	Prancūzija	FR0106589445	129000	445,411.20	452,498.73	3.51	453,171.73	2.250%	2006-03-12	3%
Olandijos Vyriausybė	Olandija	NL0000102416	46000	158,828.80	166,258.50	3.61	166,625.39	3.750%	2009-07-15	1%
CEZ Finance BV	Čekija	XS0193834156	85	293,488.00	316,919.77	3,728.47	313,980.14	4.625%	2011-06-08	2%
Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	DE0001135267	13200000	455,769.60	463,032.91	0.04	460,047.48	3.750%	2015-01-04	3%
Slovakijos Vyriausybė	Slovakija	DE0001074763	81	279,676.80	350,063.09	4,321.77	349,408.98	7.375%	2010-04-14	2%
Italijos Vyriausybė	Italija	IT0003618383	115	397,072.00	422,897.11	3,677.37	420,421.54	4.250%	2014-08-01	3%
Slovėnijos Vyriausybė	Slovėnija	XS0095561683	91	314,204.80	349,280.17	3,838.24	348,191.00	4.875%	2009-03-18	2%
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	XS0183959914	41	141,564.80	150,887.71	3,680.19	150,456.75	3.875%	2009-01-15	1%
Iš viso:							7,709,872.68			52%

Išleidžiami nauji skolos vertybiniai popieriai										
Iš viso:								0.00		0%
Iš viso skolos vertybinių popierių:								8,085,183.25		55%
KIS pavadinimas	Šalis	ISIN kodas	Kiekis (vnt.)	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė	Išigijimo vertė tenkanti vienetui	Bendra rinkos vertė	Šaltinis, pagal kurio duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS aktyvų dalis investuota į kitus KIS (%)	Dalis GA (%)
Kolektyvinių investavimo subjektų, atitinkančių Kolektyvinio investavimo subjektų 40 str. 1 d. reikalavimus, vienetai (akcijos)										
BALZAC AUSTRALIA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018111	171.6353	State Street Global Advisors France S.A.	66,982.42	390.26	67,765.07	www.statestreetfrance.com	iki 10%	0%
BALZAC CANADA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018095	184.1662	State Street Global Advisors France S.A.	66,861.46	363.05	67,459.71	www.statestreetfrance.com	iki 10%	0%
BALZAC EUROPE INDEX FUND	Prancūzija	FR0000023194	2653.7631	State Street Global Advisors France S.A.	1,145,639.04	431.70	1,143,439.94	www.statestreetfrance.com	iki 10%	8%
BALZAC JAPAN INDEX FUND	Prancūzija	FR0000017931	1311.4736	State Street Global Advisors France S.A.	267,869.32	204.25	271,945.48	www.statestreetfrance.com	iki 10%	2%
BALZAC USA INDEX FUND	Prancūzija	FR0000018285	3044.2878	State Street Global Advisors France S.A.	1,271,225.92	417.58	1,267,465.83	www.statestreetfrance.com	iki 10%	9%
ISHARES MSCI EMERGING MKT IN	JAV	US4642872349	984	Barclays Global Fund Advisors	465,348.89	472.92	503,403.40	www.amex.com	0%	3%
T.ROWE PRICE-EUROPEAN CORP.BD	Liuksemburgas	LU0133091248	14489.63	T Rowe Price Global Investment Services	602,859.02	41.61	600,857.83	www.trowepriceglobal.com	iki 10%	4%
Hansa Eastern European Equity Fund	Estija	EE3600073326	11341.024	AS Hansa Investeerimisfondid	458,151.96	40.40	474,990.03	www.hansa.ee	iki 10%	3%
Iš viso:								4,397,327.29		30%
Kitų kolektyvinių investavimo subjektų vienetai (akcijos)										
Iš viso:								0.00		0%
Iš viso KIS vienetų (akcijų):								4,397,327.29		30%
Emitento pavadinimas	Šalis	Priemonės pavadinimas	Kiekis (vnt.)	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Galiojimo pabaigos data	Dalis GA (%)		
Pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose										
Iš viso:								0.00		0%
Kitos pinigų rinkos priemonės										
Iš viso:								0.00		0%
Iš viso pinigų rinkos priemonių:								0.00		0%
Kredito įstaigos pavadinimas	Šalis	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Indėlio termino pabaiga	Dalis GA (%)				
Indėliai kredito įstaigose										
AB Hansabankas	Lietuva	LTL	384,500.00	1.85%	2005-01-03	3%				
Iš viso:								384,500.00		3%
Priemonės pavadinimas	Emitento pavadinimas	Šalis	Kita sandorio šalis	Valiuta	Investicinis sandoris (pozicija)	Investicinio sandorio (pozicijos) vertė	Bendra rinkos vertė	Rinkos pavadinimas (tinklalapio adresas)	Galiojimo terminas	Dalis GA (%)
Išvestinės investicinės priemonės, kuriomis prekiaujama reguliuojamose rinkose										
Iš viso:								0.00		0%
Kitos išvestinės investicinės priemonės										
EUR/JPY valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	JPY	267,828.83	264,019.63	3,809.21	www.hansa.lt	2005-03-22	0%
LTL/USD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	USD	1,766,052.94	1,736,108.46	29,944.48	www.hansa.lt	2005-03-22	0%
LTL/AUD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	AUD	66,209.51	65,808.64	400.87	www.hansa.lt	2005-03-22	0%

LTL/CAD valiutos apskaitimo sandoris (SWAP)	AB Hansabankas	Lietuva	AB Hansabankas	CAD	66,196.79	65,963.35	233.44	www.hansa.lt	2005-03-22	0%
Iš viso:							34,388.00			0%

Banko pavadinimas	Valiuta	Bendra rinkos vertė	Palūkanų norma	Dalis GA (%)					
Pinigai									
AB Hansabankas	LTL	33,049.91		0%					
AB Hansabankas	USD	4,221.18		0%					
AB Hansabankas	EUR	4.28		0%					
Iš viso:							37,275.37		0%
Pavadinimas	Trumpas apibūdinimas	Bendra vertė	Paskirtis	Dalis GA (%)					
Kitos priemonės, nenumatytos Kolektyvinio investavimo subjektų įstatymo 36 str. 1 d.									
Iš viso:							0.00		0%

13. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atspindinčius kriterijus (pavyzdžiui, turto rūšis, pramonės šakas, geografinę zoną, valiutas, rinkas, emitentų tipus (vyriausybė, bendrovės), emitentų kredito reitingus, priemonių galiojimo trukmes bei kt.).

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal investavimo objektus				
Vyriausybių vertybiniai popieriai	6,523,271	44%	0	0%
Kiti skolos vertybiniai popieriai ir jų fondai	2,162,770	15%	0	0%
Akcijos ir jų fondai	5,592,493	38%	0	0%
Terminuotieji indėliai ir gryniesi pinigai	421,775	3%	0	0%
Išvestiniai sandoriai	34,388	0%	0	0%
Iš viso:	14,734,698	100%	0	0%

14. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti sandoriai su išvestinėmis investicinėmis priemonėmis, išskyrus tuos, kurie nurodyti 12 punkte (pagal išvestinių investicinių priemonių rūšis, nurodyti sandorių vertes, išvestinių investicinių priemonių panaudojimo tikslus (valiutų keitimo, palūkanų normos, susiję su nuosavybe ir kt.), sandorius reguliuojamose rinkose ir šalių tarpusavio sandorius bei kitą svarbią informaciją). -.

15. Aprašyti 12 punkte nurodytų išvestinių priemonių rūšis, dėl jų kylančią riziką, kiekybines ribas ir metodus, kuriais vertinama su išvestinių investicinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika, ir nurodyti, kaip panaudojama išvestinė investicinė priemonė gali apsaugoti investicinį sandorį (investicinę poziciją) nuo rizikos.

Išvestinės priemonės nurodytos 12 punkte- tai valiutos apskaitimo sandoriai, sudaryti su tikslu apsisaugoti nuo Australijos dolerio, Japonijos jenų, JAV dolerio, Kanados dolerio valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui. Kiekvienas valiutos apskaitimo sandoris yra pagrįstas konkrečia investicine pozicija.

16. Bendra išsipareigojimų, kylančių iš sandorių su išvestinėmis investicinėmis priemonėmis, vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (atskirai nurodyti sumas pagal skirtingas išgimtų išvestinių investicinių priemonių kategorijas).

Sumos nurodytos 12-ame punkte ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicijų portfelio sudėties lentelėje (Investicinio sandorio pozicijos vertė).

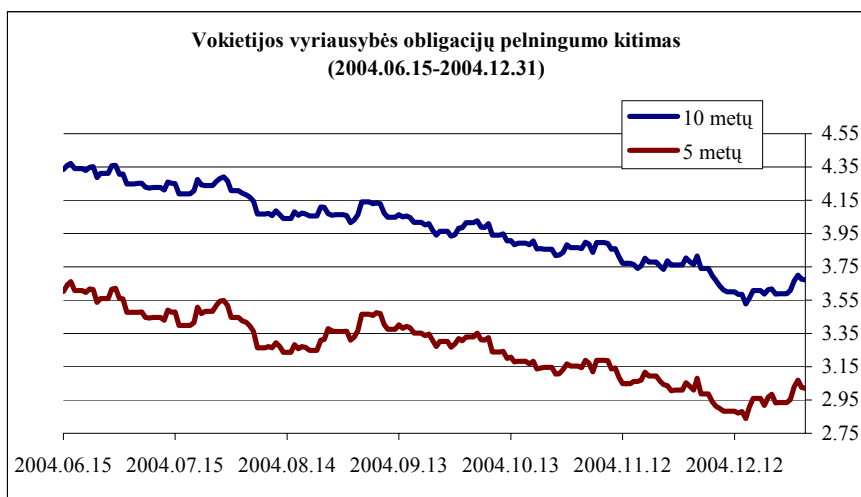
17. Pateikti analizę, kaip turimas investicijų portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją (investicijų kryptis, investicijų specializaciją, geografinę zoną ir pan.).

Tai mišraus investavimo pensijų fondas, kurio lėšos pagal fondo investavimo strategiją gali būti investuotos į fiksuoto pajamingumo instrumentus (obligacijas, indėlius, ir pan.) ir akcijas (iki 40 proc. fondo turto). Kolektyvinio investavimo subjektai, į kuriuos investuoja pensijų fondas, priskiriami vienai iš aukščiau paminėtų turto klasių pagal jo investavimo kryptį (kolektyvinio investavimo subjektai, investuojantys į obligacijas priskiriami fiksuoto pajamingumo instrumentų klasei, o kolektyvinio investavimo subjektai, investuojantys į akcijas – akcijų turto klasei). Pensijų fondo investavimo strategijoje nėra numatyta apribojimų pagal geografinę zoną, ekonominės veiklos sritis ir pan. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje skolos vertybiniai popieriai ir kolektyvinio investavimo subjektų, investuojančių į skolos vertybinius popierius, vienetai sudarė apie 59% investicijų portfelio. Akcijos ir jų fondai sudarė daugiau kaip 38 proc. Tokio tipo fondai yra skirti investuotojams, kurie nori prisiimti didesnę investavimo riziką ir (arba) kurių investavimo horizontas yra virš 10 metų. Todėl "Pensija 3" fondo valdymo tikslas – siekti aukštesnio investicijų pelningumo per ilgesnį laikotarpį. Investicijos parenkamos pagal laukiamą vertės augimo perspektyvą. Fondas gali prisiimti valiutos (iki 30 proc. atvira valiutos pozicija), kredito ir palūkanų normos riziką. Valiutos rizika valdoma sudarinėjant valiutų apsisikeitimo, išankstinio pirkimo (pardavimo) sandorius, toms valiutoms, kurioms sudaryti tokius sandorius ekonomiškai apsimoka. Tokiu būdu buvo pilnai arba iš dalies apsidrausta nuo JAV dolerio, Kanados dolerio, Australijos dolerio ir Japonijos jenos kurso svyravimų. Kitais atvejais investicija įvertinama tiek jos vertės augimo potencialo, tiek valiutos rizikos aspektu. Kredito rizika mažinama, diversifikuojant investicijas pagal regionus, emitentų ekonominės veiklos rūšis ir pan. Palūkanų normos rizikos valdymas buvo įgyvendinamas per investicijų portfelio vidutinės finansinės trukmės valdymą (kylant palūkanoms, vidutinė finansinė trukmė trumpinama, palūkanoms krentant – ilginama).

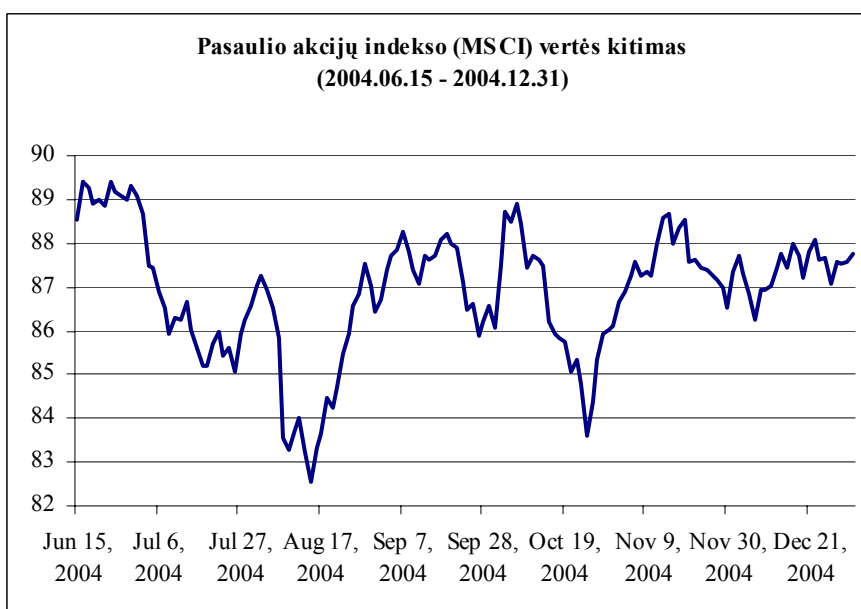
18. Nurodyti veiksniai, kurie turėjo didžiausią įtaką per ataskaitinį laikotarpį investicijų portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams.

Investicijų portfelio vertės kitimui įtaką daro pokyčiai valiutų, akcijų ir palūkanų rinkoje. Nuo 2004 m. birželio mėn. Lietuvos ir kitose ES rinkose vyravo palūkanų kritimo tendencija (žr. iliustraciją žemiau – Vokietijos vyriausybės obligacijų pelningumo grafikas), todėl investicijų portfelio vertė augo ne tik dėl jį sudarančių obligacijų sukauptų atkarpų, bet ir grynosios kainos augimo (palūkanoms krentant, obligacijų kainos kyla). Akcijų rinkoje svyravimai būna didesni, nemažą įtaką turi sezoniškumo faktorius – pavyzdžiui, vasarą akcijų kainos paprastai krenta (žr. iliustraciją – Pasaulio akcijų indekso, perskaičiuoto eurais, vertės kitimo istorija). Atsižvelgiant į minėtą sezoniškumo faktorių, į akcijas buvo pradėta investuoti tik rugpjūčio mėnesį, kai akcijų indeksai pasiekė žemiausią metų lygį ir pradėjo vėl augti. Priimant investicinius sprendimus, taip pat buvo atsižvelgiama į skirtingų geografinių regionų vystymosi perspektyvas, todėl didelę įtaką portfelio vertės augimui turėjo sprendimas daugiau dėmesio skirti sparčiai augančiam Rytų ir Centrinės Europos akcijų rinkai. Valiutų kursų svyravimų įtaka portfelio vertės kitimui buvo palyginti nedidelė, nes portfelyje neapdraustų valiutinių pozicijų buvo santykinai nedidelė dalis (iki 15 proc.).

Sprendimai dėl portfelio struktūros galimų pokyčių buvo priimami reguliariai (ne rečiau kaip kartą per metus) ir atsižvelgiant į situaciją rinkoje: kuriame regione daugiau investuoti, kokio tipo vertybinius popierius rinktis (Vyriausybės obligacijas ar bendrovių), kokio termino, akcijas ar kolektyvinio investavimo subjektus, investuojančius į jas, ir t.t., kaip ir ar drausti tam tikras investicijų portfelio rizikas. 2004 m., kai rinkoje vyravo palūkanų mažėjimo tendencijos, buvo pasirenkami ilgesnio termino skolos vertybiniai popieriai. Tendencijai keičiantis, investicijų portfelio vidutinė finansinė trukmė buvo trumpinama - ilgesnio termino vertybiniai popieriai keičiami į trumpesnio termino.

Šaltinis: Bloomberg L.P.

Šaltinis: MSCI Inc.

V. PENSIJŲ FONDO INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

19. Orientacinis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas.

Orientacinio indekso šis fondas neturi.

20. To paties laikotarpio pensijų fondo investicijų portfelio metinės investicijų gražos ir orientacinio indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų išdėstyti palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, tai skelbiama to laikotarpio, kai portfelis buvo valdomas, metinė investicijų graža. Pildoma atitinkama lentelė atsižvelgiant į fondo tipą:

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas:

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš X metų
Orientacinio indekso reikšmės pokytis	-	-	-	-
Metinė grynoji investicijų graža	-	-	-	-
Grynosios investicijų gražos standartinis nuokrypis	-	-	-	-

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas:

	Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Prieš X metų
Orientacinio indekso reikšmės pokytis				
Metinė bendroji investicijų graža				
Metinė grynoji investicijų graža				
Bendrosios investicijų gražos standartinis nuokrypis				

21. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų gražos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine graža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis. -.

22. Vidutinė investicijų graža ir orientacinio indekso reikšmės pokytis per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų. Vidutinė investicijų graža apskaičiuojama kaip geometrinis metinių investicijų gražų vidurkis. Pildoma atitinkama lentelė atsižvelgiant į fondo tipą:

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas:

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis orientacinio indekso reikšmės pokytis				
Vidutinė investicijų graža				
Vidutinės grynosios investicijų gražos standartinis nuokrypis*				

*Investicijų gražos standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, apibūdinantis investicijų portfelio gražos kintamumą. Jei investicijų gražos standartinis nuokrypis yra lygus nuliui, vadinasi, investicijų portfelis turi pastovią nekintančią investicijų gražą (pvz., banko indėlis su nekintama palūkanų norma).

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas:

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis orientacinio indekso reikšmės pokytis				
Vidutinė bendroji investicijų graža				
Vidutinė grynoji investicijų graža				
Vidutinės bendrosios investicijų gražos standartinis nuokrypis				

23. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicijų portfelio riziką. Atskleidžiant investicijų rizikos rodiklius, turi būti pateikiami jų paaiškinimai ir apskaičiavimo metodika.

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖ BŪKLĖ

24. Pensijų fondo finansinės ataskaitos, parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais:

24.1. paskutinių 3 finansinių metų balansas, išdėstytas palyginamojoje lentelėje;

BALANSAS PAGAL 2004 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS

(litas)

Eil. Nr.	Turtas	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
I.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI	37,275	-
II.	TERMINUOTI INDĖLIAI	384,500	-
III.	INVESTICIJOS	14,278,535	-
1	Skolos vertybiniai popieriai	8,085,183	-
1.1.	Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai	375,310	-
1.2.	Kiti skolos vertybiniai popieriai	7,709,873	-
2	Nuosavybės vertybiniai popieriai	1,796,025	-
3	Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	4,397,327	-
4	Kitos investicijos	-	-
IV.	GAUTINOS SUMOS	34,388	-
1	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos	-	-
2	Kitos gautinos sumos	34,388	-
	TURTAS, IŠ VISO	14,734,698	-

Eil. Nr.	Įsipareigojimai ir grynieji aktyvai	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
V.	ĮSIPAREIGOJIMAI	26,778	-
1.	Investicijų pirkimo įsipareigojimai	-	-
2.	Mokėtinos sumos kaupimo bendrovei ir depozitoriumui	26,778	-
3.	Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	-	-
VI.	GRYNIEJI AKTYVAI (I+II+III+IV-V)	14,707,920	-
	ĮSIPAREIGOJIMAI IR GRYNIEJI AKTYVAI, IŠ VISO	14,734,698	-

Direktorius _____

Aurimas Maždžierius

24.2. paskutinių 3 finansinių metų gryųjų aktyvų pokyčių ataskaitos, išdėstytos palyginamojoje lentelėje;

GRYŪJŲ AKTYVŲ POKYČIŲ ATASKAITA PAGAL 2004 M. GRUODŽIO 31 D. DUOMENIS

(litas)

Eil. Nr.	Straipsniai	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
I.	GRYNIEJI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PRADŽIOJE	-	-
II.	PADIDĖJIMAS, IŠ VISO	15,256,641	-
1.	Pensijų įmokos	14,516,580	-
2.	Iš kitų pensijų fondų pervestos sumos	16,800	-
3.	Kaupimo bendrovės garantinės įmokos	-	-
4.	Palūkanos ir dividendai	80,312	-
5.	Investicijų pardavimo pelnas	156,448	-
6.	Investicijų vertės padidėjimo suma	326,708	-
7.	Turto vertės padidėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo	159,793	-
8.	Kitos pajamos	-	-

III.	SUMAŽĖJIMAS, IŠ VISO	548,721	-
1.	Pensijų išmokos	1,037	-
2.	Į kitus pensijų fondus pervestos sumos	1,166	-
3.	Investicijų pardavimo nuostoliai	3,497	-
4.	Investicijų vertės sumažėjimo suma	55,636	-
5.	Turto vertės sumažėjimas dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo	9,593	-
6.	Valdymo sąnaudos	477,792	-
7.	Kitos sąnaudos (3% įmokos)	-	-
IV.	GRYNIJAI AKTYVAI ATASKAITINIO LAIKOTARPIO PABAIGOJE	14,707,920	-

		Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Prieš metus
V.	APSKAITOS VIENETO VERTĖ	1.0770	-
VI.	APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS	13656380.40	-

Direktorius

Aurimas Maždzierius

24.3. aiškinamąjį raštą;

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Bendroji dalis.

Valstybinio socialinio draudimo įmokos dalies kaupimo pensijų fondas **Pensija 3** (toliau – pensijų fondas) buvo įsteigtas 2003 m. rugpjūčio 28 d. Pensijų fondo veikla neterminuota.

Kaupimo bendrovė - UAB Hansa Investicijų valdymas, įmonės kodas 124815377, adresas Savanorių pr.19, Vilnius. Depozitoriumas, kuris saugo pensijų fondo turta – AB bankas “Hansabankas”, adresas Savanorių pr.19, Vilnius, įmonės kodas 112029657.

Audito įmonė – UAB “Deloitte & Touche”, adresas Aludarių g. 2, Vilnius, įmonės kodas 111525237.

2. Apskaitos politika.

Finansinės ataskaitos yra parengtos vadovaujantis Pensijų kaupimo, Papildomo savanoriško pensijų kaupimo ir Buhalterinės apskaitos įstatymais, Pensijų fondų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės tvarka bei kitais Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintais poįstatyminiais aktais. Ataskaitos pateiktos Lietuvos nacionaline valiuta – litais (“LTL”).

Investavimo politika – pagrįsta tikslu užtikrinti ilgalaikį pensijų fondo dalyvių turto augimą minimizuojant riziką investicijų diversifikavimo dėka. Šis pensijų fondas yra orientuotas į dalyvius, kurie lėšas pensijoms kaupis ilgą laikotarpį. Iki 40 procentų fondo lėšų yra investuojama į akcijas, likusi dalis – į skolos vertybinius popierius, prognozuojant, kad investicijos į akcijas padidins gražos potencialą. Trumpu laikotarpiu fondo investicijų vertė gali keistis netolygiai. Investuojant turta, nėra siekiama specializuotis konkrečiuose geografiniuose regionuose. Pensijų fondo turtas į vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose veikiančiose Lietuvos Respublikoje ir Europos Sąjungos valstybėse, taip pat į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kurie yra įtraukti į šių vertybinių popierių biržų, esančių Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros valstybėse narėse, oficialųjį prekybos sąrašą arba kuriais prekiaujama šiose Ekonominio Bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėse narėse pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose pagal nustatytas taisykles.

Finansinės rizikos valdymo politika - rizika yra apibrėžiama kaip investicinio proceso eigoje atsirandanti pensijų turto vertės sumažėjimo tikimybė. Pensijų turto vertės sumažėjimo riziką susijusią su vertybinių popierių ar pinigų rinkos priemonių kainų pokyčiu, o taip pat investavimo objektų valiutos kursų pokyčiu, prisiima pensijų fondo dalyviai. Pensijų turtas gali būti investuotas į šias išvestines investicines priemones tik nurodytų rizikų valdymo tikslais:

išankstiniai sandoriai pirkti / parduoti valiutą (FX forwards) – siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

valiutų apsikeitimo sandoriai (FX swaps) - siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

pasirinkimo sandoriai pirkti / parduoti valiutą (FX Options) - siekiant apsidrausti nuo valiutų kursų svyravimų įtakos pensijų turtui;

palūkanų normos išankstiniai sandoriai (Forward rate agreements) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui;

palūkanų normos ateities sandoriai (Interest rate futures) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui;

palūkanų normos apsikeitimo sandoriai (Interest rate swaps) – siekiant apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo įtakos pensijų fondo turtui.

Kiekviena išvestinė investicinė priemonė turi būti pagrįsta konkrečiu investiciniu sandoriu (investicine pozicija).

Investuojant pensijų fondo turta, yra išskiriamos kelios rizikų rūšys:

Kredito rizika

emitento rizika – rizika patirti nuostolius dėl emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti emitento riziką, fondo lėšos investuojamos į žemos rizikos (aukšto reitingo) emitentų vertybinius popierius;

sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo įsipareigojimus susijusius su savalaikiu sandorio įvykdymu. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką sandoriai sudaromi su žemos rizikos kredito institucijomis, o jų nesant, su patikimais sandorių partneriais besispecializuojančiais atitinkamoje srityje;

atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu, sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti lėšų ar vertybinių popierių nors tos sandorio šalies atžvilgiu įgyti įsipareigojimai jau yra patenkinti. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, investavimo procese naudojamosi mokėjimų agento paslaugomis arba prekybinė veikla vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotinai pripažinti principai.

Rinkos rizika

akcijų rizika – rizika patirti nuostolius dėl akcijos kainos pokyčio, akcijos kainos svyravimo amplitudės pokyčio, santykinio skirtumo tarp akcijos kainos ir akcijų indekso pokyčio, o taip pat dėl dividendų mokėjimų pokyčių. Siekiant sumažinti akcijų riziką, valdymo įmonė analizuoja akcijų rinkas ir atskirus emitentus.

palūkanų normos rizika - rizika patirti nuostolius dėl palūkanų normos pokyčio, palūkanų normos svyravimų amplitudės pokyčio, palūkanų kreivės formos pokyčio, skirtingos rizikos palūkaninių instrumentų palūkanų santykio pokyčio, išankstinio skolinių įsipareigojimų padengimo (išpirkimo). Siekiant sumažinti palūkanų normos riziką, valdymo įmonė analizuoja obligacijų rinkas ir atskirus emitentus;

valiutos kursų rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutų kurso pokyčio lito atžvilgiu. Siekiant sumažinti valiutos kursų riziką, didesnę pensijų turto dalis bus investuojama litais ar bazine valiuta, analizuojant valiutų rinkas.

Likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti pensijų turta norimu laiku ir už norimą kainą arba eliminuoja galimybę parduoti norimą turta. Siekiant sumažinti likvidumo riziką atliekamos investicijos į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemonės pasižyminčius aukštu likvidumu.

Valdymo procese, rizikos skirstomos į sandorių rizikas ir investicines rizikas. Sandorio rizikos yra valdomos valdymo įmonės lygmenyje, o investicinės rizikos valdomos Pensijų fondo lygmenyje. Valdant sandorių rizikas, valdymo įmonė teikia pirmenybę žemos kredito rizikos institucijoms, o taip pat organizuotoms rinkoms su standartizuotomis atsiskaitymo procedūromis. Valdant investicines rizikas, valdymo įmonė atsižvelgia į pensijų turto profilį, diversifikavimo reikalavimus, ir numatomą Pensijų fondo įsipareigojimų trukmę.

Turto padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai - pensijų fondo turto vertės padidėjimą ar sumažėjimą lemia vertybinių popierių kainų pokyčiai ir investavimo objektų valiutos kursų pokyčiai. Turto padidėjimas pripažįstamas gaunant: naujas pensijų įmokas, iš kitų pensijų fondų pervestas sumas, investicijų pardavimo pajamas, palūkanas už vertybinius popierius, pajamas dėl investicijų vertės padidėjimo ir dėl užsienio valiutų kursų pasikeitimo. Turto sumažėjimas pripažįstamas atliekant galimus atskaitymus: sumokant turto valdymo ir įmokos mokestį, vykdant pensijų išmokas ar pervedant sumas į kitus pensijų fondus. Turto sumažėjimą lemia investicijų pardavimo nuostoliai, investicijų vertės sumažėjimas bei neigiami valiutų kursų pokyčiai.

Atskaitymų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui taisyklės – iš pensijų fondo turto vykdomi tik tie atskaitymai, kurie susiję su pensijų fondo valdymu ir yra numatyti pensijų fondo taisyklėse. Šių išlaidų suma negali viršyti pensijų fondo taisyklėse numatytų dydžių. Visos kitos pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos yra dengiamos iš valdymo įmonės lėšų.

Investicijų įvertinimo metodai:

vertybiniai popieriai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose, vertinami rinkos verte;

vertybiniai popieriai, kuriais neprekiuojama reguliuojamose rinkose, vertinami vadovaujantis valdymo įmonės valdybos patvirtintomis grynųjų aktyvų skaičiavimo procedūromis;
terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę;
gryniesi pinigai ir lėšos bankuose vertinami pagal nominalią vertę;
išvestinės investicinės priemonės vertė nustatoma pagal paskutinę anksčiau sudaryto analogiško sandorio rinkos vertę, vertinant šias priemones, iš pensijų fondo turto vertės yra atimami dėl išvestinės investicinės priemonės naudojimo susidarę kaštai arba pridedamos susidariusios pajamos;
kolektyvinio investavimo subjektų vienetai (akcijos) vertinami pagal paskutinę viešai paskelbtą išpirkimo kainą;
aktyvai denominuoti užsienio valiuta vertinami taip pat, kaip aktyvai, denominuoti Lietuvos Respublikos valiuta. Tokiu būdu nustatyta vertė, išreikšta užsienio valiuta, Lietuvos Respublikos valiuta išreiškiama vėliausia valiutų supirkimo verte, kurią nustato Pensijų fondo depozitoriumas. Jei vertinimo metu Pensijų fondo depozitoriumas nėra nustatęs tam tikros valiutos kainos, vertinimas atliekamas pagal Lietuvos Banko nustatytą vėliausią kursą.
Investicijų pervertinimo periodiškumas- investicijų vertinimas, skaičiuojant grynųjų aktyvų vertę, atliekamas kiekvieną dieną. Finansinėse ataskaitose investicijų pervertinimas vykdomas kiekvieno mėnesio paskutinę darbo dieną.
Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės - pensijų fondo grynųjų aktyvų vertė ir apskaitos vieneto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Kartą per mėnesį apskaičiuojama vidutinė praėjusio mėnesio apskaitos vieneto vertė. Pensijų fondo gryniesi aktyvai įvertinami jų tikrąją verte, vadovaujantis grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodika. Apskaitos vieneto vertė nustatoma pensijų fondo grynųjų aktyvų vertę dalinant iš apskaitos vienetų skaičiaus. Apskaitos vienetų vertė nustatoma keturių skaičių po kablelio tikslumu, o apskaitos vienetų skaičius nustatomas dviejų skaičių po kablelio tikslumu.
Pinigų ekvivalentai – pinigų ekvivalentus sudaro gryniesi pinigai ir lėšos kredito įstaigose bei terminuoti indėliai iki 3 mėn.
Investicijų portfelio struktūra pateikiama lentelėje “Investicijų portfelio sudėtis”

3. Pastabos.

1. *Pastaba*. Pateikiama “Investicijų vertės pokyčio” lentelė, kur parodomi investicijų vertės pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį dėl jų įsigijimo, pardavimo arba išpirkimo ir tikrosios vertės pasikeitimo.

Investicijų vertės pokytis

1 pastaba

Balanso straipsniai	Pokytis						
	praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	išigyta	parduota (išpirkta)	sukauptos palūkanos	vertės padidėjimas	vertės sumažėjimas	ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Skolos vertybiniai popieriai		919467	11960100	71701	51273	21418	8085183
Vyriausybės ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai		1281486	922834	6462	10196	0	375310
Kiti skolos vertybiniai popieriai		18662241	11037266	65239	41077	21418	7709873
Nuosavybės vertybiniai popieriai		1771932	164735	0	215086	26258	1796025
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		6175076	1830138	0	60349	7960	4397327
Kitos investicijos							
Iš viso		8866475	13954973	71701	326708	55636	14278535

2.Pastaba. Pateikiama “Turto struktūros ataskaitinio laikotarpio pabaigoje” lentelė, kur pagal turto rūšis ir investicijų emitentus pateikiama turto ir investicijų tikroji vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje.

Turto struktūra ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

2 pastaba

(litas)

Turto arba emitento pavadinimas	Valstybės, į kurios vertybinius popierius investuota, pavadinimas	Valiutos, kuria denominuotas turtas, pavadinimas	Nominali vertė (jeigu ji yra)	Metinė palūkanų norma % (jeigu ji yra)	Indėlio, investicijos pabaigos terminas (jeigu ji terminuota)	Tikroji vertė	Turto, investicijos lyginamoji dalis (procentais)
Pinigai a/s HB*		LTL				33050	0.22%
Pinigai a/s HB*		EUR				4	0.00%
Pinigai a/s HB*		USD				4221	0.03%
Terminuotas indėlis		LTL		1.85%	38355	384500	2.61%
Kitos gautinos sumos		USD				29944	0.20%
Kitos gautinos sumos		CAD				233	0.00%
Kitos gautinos sumos		AUD				401	0.00%
Kitos gautinos sumos		JPY				3809	0.03%
Vyriausybės VP emisija Nr.60317	Lietuva	LTL	53000	3.50%	38960	54554	0.37%
Vyriausybės VP emisija Nr.60509	Lietuva	LTL	136600	3.90%	40010	143745	0.98%
Vyriausybės VP emisija Nr.60172	Lietuva	LTL	87300		38561	86124	0.58%
Vyriausybės VP emisija Nr.61004	Lietuva	LTL	76800	5.60%	41298	90888	0.62%
Vengrijos Vyriausybė	Vengrija	EUR	269318	2.67%	38666	271488	1.84%
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	EUR	269318	2.30%	38978	269855	1.83%
Prancūzijos Vyriausybė	Prancūzija	EUR	220979	3.50%	40154	229463	1.56%
Italijos Vyriausybė	Italija	EUR	293488	8.75%	38928	333399	2.26%
Graikijos Vyriausybė	Graikija	EUR	314205	4.50%	41779	344990	2.34%
Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	EUR	725088	3.50%	40095	748705	5.08%
TPSA Eurofinance	Olandija	EUR	179546	6.50%	39154	203008	1.38%
Latvijos Vyriausybė	Latvija	EUR	179546	5.38%	39779	349377	2.37%
Belgijos Vyriausybė	Belgija	EUR	248602	4.75%	38988	261326	1.77%
Zagrebacka Bank	Kroatija	EUR	200262	4.25%	40007	348916	2.37%
Pan European Credit	Liuksemburgas	EUR	379808	3.27%	40106	384800	2.61%
Eesti Energia	Estija	EUR	186451	6.00%	40018	311208	2.11%
Ispanijos Vyriausybė	Ispanija	EUR	210621	5.50%	42946	249513	1.69%
Prancūzijos Vyriausybė	Prancūzija	EUR	742352		38372	741523	5.03%
Prancūzijos Vyriausybė	Prancūzija	EUR	445411	2.25%	38788	453172	3.08%
Olandijos Vyriausybė	Olandija	EUR	158829	3.75%	40147	166625	1.13%
CEZ Finance BV	Čekija	EUR	293488	4.63%	40702	313980	2.13%
Vokietijos Vyriausybė	Vokietija	EUR	455770	3.74%	42008	460048	3.12%
Slovakijos Vyriausybė	Slovakija	EUR	279677	7.38%	40282	349409	2.37%
Lenkijos Vyriausybė	Lenkija	EUR	141565	3.88%	39828	150457	1.02%
Slovėnijos Vyriausybė	Slovėnija	EUR	314205	4.88%	39890	348191	2.36%
Italijos Vyriausybė	Italija	EUR	397072	4.26%	41852	420422	2.85%
Rytų skirst. Tinklai	Lietuva	LTL				44021	0.30%
AB Snaigė	Lietuva	LTL				83756	0.57%
Liet.Telekom	Lietuva	LTL				166887	1.13%
TPSA	Lenkija	PLN				100122	0.68%
PKN	Lenkija	PLN				82678	0.56%
KGHM	Lenkija	PLN				71405	0.48%
HP	Estija	EEK				80498	0.55%
EST.TEL	Estija	EEK				85693	0.58%

MOL	Vengrija	HUF				85956	0.58%
PLIVA	Kroatija	USD				64186	0.44%
BANK KOM	Čekija	CZK				80346	0.55%
OTP	Vengrija	HUF				91134	0.62%
GEDEON	Vengrija	HUF				67562	0.46%
FHB	Vengrija	HUF				94677	0.64%
TELEC	Čekija	CZK				76789	0.52%
MERL	Slovėnija	SIT				64678	0.44%
NORMA	Estija	EEK				131330	0.89%
SAF TEHNIKA	Latvija	LVL				125109	0.85%
OLVY OYJ	Suomija	EUR				126689	0.86%
PEKAO	Lenkija	PLN				72507	0.49%
EEM	JAV	USD				503403	3.42%
TRPEURBD	Liuksemburgas	EUR				600858	4.08%
HIEAFEUR	Estija	EUR				474990	3.22%
BALZACEUR	Prancūzija	EUR				1143440	7.76%
BALZACAUS	Prancūzija	AUD				67765	0.46%
BALZACCAN	Prancūzija	CAD				67460	0.46%
BALZACJPN	Prancūzija	JPY				271945	1.85%
BALZACUSA	Prancūzija	USD				1267466	8.60%
Iš viso	X	X	X	X	X	14734698	100.00%

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

25. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius (dalyviais laikomi ir asmenys, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą, taip pat asmenys, gaunantys periodines pensijų išmokas):

Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje		52347
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	<i>Dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą</i>	0
	<i>Dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas</i>	0
	Iš viso:	76275
Dalyvių skaičiaus pokytis		23928

26. Per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius:

Bendras prisijungusių dalyvių skaičius		23986
Dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą		23799
Iš kitų pensijų fondų atėję dalyviai	<i>Iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės</i>	187
	<i>Iš kitos pensijų kaupimo bendrovės</i>	0

27. Per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius:

Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius		58
I kitus pensijų fondus išėjusių dalyvių skaičius	Valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	39
	Valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	0
Baigusių dalyvavimą dalyvių skaičius	Išstojusių	16
	Sulaukusių nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudojusių teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį)	0
	Mirusių dalyvių	3

28. Pensijų fondo dalyvių struktūra pagal amžių ir lytį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Bendras dalyvių skaičius	Dalyviai iki 30 m.				Dalyviai nuo 30 m. iki 45 m				Dalyviai nuo 45 m. iki 60 m.				Dalyviai, vyresnių kaip 60 m.			
	vyrai		moterys		vyrai		moterys		vyrai		moterys		vyrai		moterys	
	skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%	skaičius	%
76275	28326	37%	24815	33%	11400	15%	10625	14%	641	1%	466	1%	2	0%	0	0%

VIII. PINIGŲ SRAUTAI

29. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos lėšos:

Bendra gautų lėšų suma		14,533,380
Periodinės įmokos į pensijų fondą	Iš Valstybinio socialinio draudimo fondo	14,516,580
	Pačio dalyvio įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	0
	Darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	0
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		0
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		0
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	Iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	16,800
	Iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	0
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą)		0

30. Išmokėtos lėšos:

Bendra išmokėtų lėšų suma		2,203
Pensijų išmokos	Vienkartinės išmokos dalyviams	0
	Periodinės išmokos dalyviams	0
	Išmokos anuiteto įsigijimui	0
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	Valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	1,166
	Valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	0
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos		278
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		759
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos		0

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVĄ

31. Jei pensijų fondo taisyklėse numatytas įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodyti garantuojamo pajamingumo dydį, per ataskaitinį laikotarpį į garantinį rezervą įmokėtų įmokų sumą, pateikti jo investicijų portfelį, jei buvo panaudotas, nurodyti panaudojimo priežastis, panaudotą sumą, rezervo dydį ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir kitą svarbią informaciją.

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

32. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

Eil. Nr.	Paskolos suma	Paskolos valiuta	Paskolos paėmimo data	Paskolos grąžinimo terminas	Palūkanų dydis	Skolinimosi tikslas	Kreditorius	Skolintų lėšų dalis, lyginant su fondo GA (%)
Iš viso:								

XI. KITOS NUOSTATOS

33. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus.

34. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą (FMĮ, auditoriai, kt.), vardai, pavardės (juridinių asmenų pavadinimai), adresai, leidimų verstis atitinkama veikla pavadinimas ir numeris. -.

35. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai). -.

36. Valdymo įmonės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Tvirtiname:

UAB Hansa Investicijų valdymas
Administracijos vadovas

_____

A.Maždzierius

UAB Hansa Investicijų valdymas
Vyriausioji finansininkė

_____

A.Žeknienė

UAB Hansa Investicijų valdymas
Investicijų vadybininkas

_____

A.Baradokas

UAB Hansa Investicijų valdymas
Apskaitininkas

_____

T.Kivaras